

6 ÅRG.
N:r 11

TIDEVARVET

17 MARS
1928

TIDEVARVET
Nr 11: 1928

Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund hade måndagen den 12 mars anordnat ett opinionsmöte, vid vilket följande föredrag hölls inför en publik, som till sista plats fyllde Konserthusets stora sal: *Professor Hjalmar Forsner om Fosterfördrivningsfrågan sedd ur medicinsk och social synpunkt; Professor Alfred Petérin om Steriliseringsfrågan samt Dr. Alma Sundqvist: Är preventiolagen ett hinder för sund sexuell upplysning?*

Ett sjarligt dröjsmål, vår ledande artikel, innehåller även i huvudsak de synpunkter, som där framfördes.

Majoren i generalstaben, *K. A. Bratt* har i Svenska Tidskrift publicerat en artikel om *Det europeiska krigets nya skapnad*. Vi anföra artikeln i huvudsak, så långt vårt utrymme medger.

Över om knivsegg är skriven med anledning av major Bratts artikel.

Om *Henrik Ibsen* skriver *Dr. Emy Ek*.

Upton Sinclairs bok, *Kärlekens pilgrimsfärd* recenserar av *Ellen Michelsen*.

Svenska Eldbegångelse Föreningens Byrå
Korneliusstorg 2 A — Stockholm
Öppen 10-11, 2-4, lörd. o. helgdagsaftnar 10-12
Eldbegångelse — Begravningsåtgärder
Medlemskontor — Övrig
Kontaktskolor från 10 kr.

Wahlströms
Herr- & Dam-Skrädderi
utför best. av alla slag, även då tyg medföres, samt press- och reparationsarbeten.
St. Nygatan 28. Tel. N. 2029

Nyströms Vågfabrik
Baggensgatan 20. (Gamla stan)
NORR 28532
Tillverkar och reparerar alla slags VÅGAR
Ref.: Tullverket, Stockholms stad m. fl.

MOT FRAMTIDEN

Lida Gustava Heymann blir i dagarna 60 år. Vi känner henne och konturerna av hennes väg, som oövekligt följdriktigt tvingat henne — ut ur den aristokratiska familjens traditioner, ned genom arbete för de mest föraktade att själv ta föraktet som ledare för Tysklands abolitioniströrelse. Vidare — och alljämt — till kamp för kvinnornas frigörelse och medansvar överhuvudtaget — för politisk fullmyndighet och politiskt ansvar.

Kriget kom. Hennes plats var given: oppositionens. Vägen blev landsförsvinningen — och frihet och möjlighet att ge hjärta och krafter för den sak, som finns uttryckt i Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, som blev till i Haag 1915 "under det avlägsna mullret av kanonerna vid flandriska kusten". Självt har Lida Gustava Heymann vid en tillbakablick efter tio år tolkat namnet så: "Endast när friheten är borgad är fred möjlig, och endast som fria personligheter kan kvinnorna i sanning verka för freden. Vårt namn är ett program."

Det var vid den tiden — sedan landsförsvinningen var slut och arbetet upptaget i hemlandet och frans- och frihetsförbundets årsmöte — så beskrev sitt intryck av Lida Gustava Heymann och hennes oskiljaktiga kamrat Anita Augspurg:

Lida Gustava Heymann.

frids- och frihetsförbundets årsmöte — så beskrev sitt intryck av Lida Gustava Heymann och hennes oskiljaktiga kamrat Anita Augspurg:

"Dessa två vore redan förut märkanta gestalter! Vi minnas dem ju från rösträttsalliansens jämförelsevis oskyldiga tid och kongressen i

Stockholm 1911. Men om icke stormen gått över dem, skulle de icke vara vad de äro i dag, icke fått en så praktfull resning. Under mötet jämförde jag dem ofta med katedralen i Reims, som är skönare nu, sedan kriget gått över den och givit den nya, djärva och fantastiska konturer — Dessa människor stå som levande protester mot den riktning i eget land och i hela världen, som söker tillfälle att trampa på motsatta åsikter, klasser, kön och grannfolk och återställa eller uppehålla militär makt och anda, stå liksom så protest mot de riktningar, som icke ha någon riktning".

Kampen föres oövekligt vidare, nu speciellt genom tidskriften *Kvinnan i samhället* (Die Frau im Staat) som omedelbart efter fredslutet startades av de båda kamraterna. Som motto däröver kan sättas ännu några ord från Lida Gustava Heymanns tiodröjsning till Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet: *Kvinnor i hela världen — var trogna mot er själva. Tro inte på edra regeringar och er press: vad de säga är era ofta lögn. Var icke med om att upprätthålla lagar, som stöda orättfärdighet. Sätt inte längre er lit till våld. Tro vad er egen känsla säger. Gör er själva fria och kämpa för frihet för andra.*

ÖVER EN KNIVSEGG

Ständigt lika överraskande äro de vägar på vilka de eviga rådslagen än sin fullbordad. För snart tio år sedan slöt historiens största krig med vapenstillstånd. Mobiliserade hade varit 66 millioner män, sårade 17 millioner, döda över 9 millioner. Klockorna ringde, världen drog en suck av lättnad, millioner svuro i sina hjärtan: aldrig mera krig. Männens erfarenheter av kriget, kvinnornas ångest, barnens hunger, blodsoffren, dödssoffren, allt detta skulle vara en pant för att något sådant aldrig mera skulle upprepas.

Men det dröjde inte länge, förr än minnet av kriget icke längre tjände som varning för framtiden. Det togs om hand på ett annat sätt. Dels som bakgrund för rustningar bakom vilka folken sökte trygghet mot uppreppning, dels som utgångspunkt för fullkommande av dessa rustningar. Vem kunde tro att det skulle bli aviater och kemister, krigsflygare och giftgasblandare som skulle förna vad det väldiga kriget med sina blodsoffer icke förmått, nämligen att väcka upp oss till överläggning om vi icke måste vända om från den väg vi äro inne på. Att de skulle hota kriget genom att

lyckas så alltför bra med att fullkomna det.

Den kunskapen lär icke kunna undanhållas samtiden, att en revolution har inträffat på dessa efterkrigsår. Krigsguden som senast körde omkring i tanks, bestyckade med kulsputor, har fått vagnen. Det är vad som har hänt, och under hans giftiga andedräkt kommer allt levande att vissna och dö. "Det är icke längre fråga om strid mellan män utan om mäns mord på varandras kvinnor och barn."

Av dessa framtidsutsikter kan man dra två diametralt motsatta slutsatser. När det i fjor under luftkrigsmanövern över London konstaterades att miljonstaden icke kunde försvaras med tillgängliga luftstridskrafter sade man från ena sidan: vi måste bli en nation av flygare. Vi måste omge oss med en luftvärn vilken intet fientligt anfall kan genomtränga. När tyska Militärwochenblatt nyligen förklarar, att "det i hela Tyskland icke finnes en plats, som icke vilket ögonblick som helst i grund kan förstöras genom eld- och giftbomber", så vill tidningen med detta visa på nödvändigheten av luftrustningar,

vilka skulle sätta Tyskland i stånd att göra en eventuell fiende samma tjänst.

När Röda korset diskuterar skydd för civilbefolkningen i kommande krig, så rekommenderar det byggnad av gastrygga bostäder med dubbla dörrar och goda källare. Det tycks icke märka vilken grotesk paradox på hemnets idé det kommit till. En man bygger ett hem för att han vill ha arbetsplats och viloplats, skydd för kvinna och ungar, tillflykt under älderdomen. Ska han tänka: det här måste byggas så, att det kan ge tillflykt under gasanfall, så bygger han inte något alls. Klokt av honom tyvärr vad vore det för glädje med att vända åter från källaren till jorden med skogar i lågor, byggnader i ruten, fält och ångar förbränd, vattendrag förgiftade och kreatur infekterade.

Vad Röda korset borde ha sagt men icke sade finns det andra som läsa ut: låt oss i stället för att inrätta oss för krig, kasta all vår energi på att utrota kriget.

En engelsk luftexpert har sagt, att det varit bättre för människorna aldrig upfunnit flygkonsten när de använda den till militära ändamål.

Detta uttalande belyses av det faktum att vi ha 11,600 militärluftfarkes i världen, 2,000 övningsluftskepp och endast 1,500 trafikluftskepp.

Majoren i generalstaben *K. A. Bratt* har genom sina artiklar om *Krigets nya skapnad* kastat in en brandfackla i vår temligen lugna diskussion om dagens händelser. Han har sagt ifrån att krigsteknikens revolution tvingar oss att söka vårt försvar icke i rustningar utan i lösandet av det europeiska frids- och trygghetsproblemet. Genom hans förmedling höra vi auktoritativa röster från hela världen stå för den satsen att kriget gjort sig själv omöjligt och måste utrota sig.

Medan i laboratorier och militära högkvarter kapplöpningen pågår mellan uppfinningarna av förstörelsemedel och skydd mot dem, så pågår alltså i världsdiskussionen en kapplöpning, en strid om människorna mellan dessa två åskådningssätt.

Ansiktsbehandling
Botande av hud-defekter.
Massage, Manicure, Pedicure
Alla assist. äro gymn.-dir.
Franka Skövdeinstituttet
Acad. Scientif. de Beauté
10 Hamngatan 10
Norr 42 44. Beställ tid.

Allt flera köpa i Konsum

Principen är där:
sunda vator i
sunda butiker.

EN TRUMPETSTÖT

Det är besynnerligt att Amerika icke avlivat Upton Sinclair. Lust däri till saknar det utan tvivel icke. Men risken är för stor. — Tolstoj lejde ju också ostastad i det gamla Ryssland. Han var dock kristen, och trots att hans kristendom icke överensstämde med Den Heliga Synodens, så verkade detta sakförhållande likväl medverkat till Upton Sinclairs ju icke kristen. Alltså förargliga. Till dess dato har man emellertid icke hört något om, att han burats in.

En av de sista till svenska översatta böckerna av Upton Sinclair Kärlekens pilgrimsfärd (I o. II, Axel Holmströms förlag, Sthlm), torde vara en av hans allra bästa. Den är historien om en ung diktare och hans älskades utveckling och äktenskap. — Man läser ju icke Sinclair för att erfara någon konstnärskonst, ämstone icke i vederbärande mening av detta ord. Sinclair är tendens och medveten propaganda. Om hjälten, Thyris, heter det, att han spårat in konstårnens inom sig och i stället blivit propagandist. Knuten handling, konflikt, drama finnes icke i hans böcker. Idyllerna, de vackra och falska i äro också borta. Men den breda livsfloden väller fram i den. Ensamtens och långtans stora vågor svepa fram, och de eviga frågorna ställa upp sina eviga frågetecken. Thyris och Corydon leva och röra sig i ljuset från dessa. Bundna till livets egen stora kamp i detta nu lida de, gå under och fädas åter på nytt. — Vem skulle i denna tid kunna stanna kvar i klostercellen och makligen följa sina egna små intressen, fragar Sinclair. I denna tid av yttersta nöd "då korren äro märkta och tärningarna fallna och både präster, professorer och redaktörer blivit valda därför att de framställt lögnen som sanning och sanningen som lögn". Då domstolar och kongresser köpas och säljas. Då barn gå i fabriker och gruvor, och kvinnorna behandlas som slavinnor och människors leksaker. Av nöd piskas de att sälja sina kroppar. . . . Med gammaltestamentlig profetastämna dömer Sinclair en sådan värld. Och tilsammans Amos, säraderhan från Teoko, försutsgär han vredens dag för Efraim och Juda.

Det är i synnerhet tvänne av de grundplåte på vilket vårt ovan beskrivna samhälle säges vila som Sinclair i sin sista bok går till anfall mot: Äktenskapet och kyrkan. Det borgerliga äktenskapet är, framförallt, en produkt av ett visst skede i människosläktets ekonomiska utveckling, intet annat. Det har redan överlevt sin tid. Sinclars skraper bort förgyllningen och nämner det vid dess rätta namn: prostitutionäktenskapet. Ordet är ohälsamt, så man ryser. Men det får väl. När det gäller gudarna, som

stå på lerfötter, är Sinclair utan barnhärtighet.

Och kyrkan. . . . Den nervösa, sönderplirade mängdigheten har inte längre någon livstro och ingen tro. Den rör sig, luttrande, i den kalla gryningen mellan natt och dag, mellan tvänne väldiga skeden i historien. Den oroliga anden är på spaning efter en ny mening och en ny tro. Kyrkan med sina döda former och groteska legender har ingen makt längre över de levande själarna. . . . En religion skyttar, håller på att fodas men är ännu icke färdig.

Det är svårt att berätta händelser, förlöpnet i den bok. Det finnes knappast något. Det unga geniet, Thyris, och Corydon hans älskade leva med sitt lilla barn ensamma i en liten stuga ute i skogen. Trots trädens skydd är de där omgivna av livets alla stormar. Det är inga dramatiskt tillsälda händelser. Bara de bójande dagarna: nattsvart sorg, blodröd kamp. . . . Och sekundsabundna stunder av överjordisk stillhet och onämnbart lyckas.

Det är socialism och materialistisk uppfattning av historiens gång. Och religion. — Det är icke tillfälligt att de två största och skönaste scenerna i denna hans sista bok är födelseaktens, uppstigandet från källan, och bedövningen på ett operationsbord, nedsigandet till tillbaka. . . . Sinclair erkänner Gud. Han är en av de moderna diktare, som lyft upp klasskampen, eller låt oss hellre säga kampen för rättfärdighet, till religion. Men den Gud han tillbeder är så långt ifrån den kristna kyrkans, som det är långt från väster och till öster. Sinclairs gud är rebell mot världsrörelsen, icke dess tillskyndare. Den är människöhetens genius, ängeln med eldsvingarna. Kampens gud, icke undergördhetens. Lurblåsaren, som i Ragnaröksskyggningen kallar de goda makterna till strid. — Det är glädjande, att Sinclairs fosterland just är Amerika. Där kan han behövas. Ingen har väl slungat det pösande dollarlandet så fräna sanningar i ansiktet som han. Men han är icke försvitvat om dess tillfrisknande. Han behöver heller icke vara det. — Amerika skall väckas av en trumpetstöt, säger Sinclair, att inse sin ohälsa och sin förnedring.

Ellen Michelsen.

Ett mänskligt dokument

Till Rosika Schwimmer sändes på hennes 50-årsdag för någon tid sedan en internationell adress, där en rad kända pacifister hyllade hennes arbete för freden och uppmanade henne att skriva en bok om hennes aktiva del i fredsrörelsens historia.

I dagarna har från Rosika Schwimmer, som nu är bosatt i New York, kommit ett brev till fru Anna Lenah Elgröst som tog initiativet till adressen och samlade namn på danskan.

Brevet ger uttryck för Rosika Schwimmers tacksamhet och är tillika ett mänskligt dokument som ger en inblick i metoderna för att socialt oskadliggöra en missgäddig person. Man ser också de bittra verkningar därav på den dömda. Slutansatsen blir i alla fall den, att ett behjärtat ingripande av dem som vägra att böja sig för en världsoption kan ha sin betydelse. Detta är glädjande och erinrar om att man aldrig bör böja sig för eller helt försvälja över några som helst mässningar.

Ur Rosika Schwimmers ovanstående brev anför vi:

Eder 50-årsdag hade tre verkningar. Först: min älskade moderns sista månader härskade lyliga. Förde offentliga arbetet tidigare. Förde offentliga arbetet till churr. Jag är ömres därför både av forna vänner och de pacifistiska och feministiska kretsarna. I hennes ögon var den inte överdriven.

Den andra verkningen visade sig i pressen. Hundratals notiser om hyllningen och utvalda fotografier offentliggjordes över hela U. S. A. och dessa åstadkom ett omslag i den direkt fötillstånds stämning som mött mig ända sedan Fredsexpeditionen. Tecken till en förändring visade sig i okt. 1926, när jag ansköte om amerikansk medborgarskap och några journalister använde mig som artikelmaterial men på ett vänligt sätt. Likaså förra våren, då New York World gav en bild av den förföljelse för vilken jag var utsatt. Men mellan dessa språkliga förskott kom de gamla fula historierna om ärsiakt eller Fowler offentliga urått till judarna, som avslöt hans antimitiska kampanj. Om mig plötsat att jag var orsaken till hans judehat.

Er födesdagshyning såsom ett internerat vittnesbörd bildade den avgörande vändpunkten. Pressen uttog mig på nytt som en autistisk mänskliga. Och detta betyder att folk komma på händer inte så lätt att tro på förtälet av mig. Ty den som pressen kallar djval, kallar locket djval, och är man en ängel i pressens ögon är man det i lasaras.

Den tredje effekten rör mig själv. Jag förtur mycket väl att återgå de ståt-

liga uttrycken av erkännande och minskade dem till rätta proportioner. Men det som jag kan ta emot efter att ha dragit från det som kommer på mediandets konto är ändå nog för att återge mig något av min tro på samhällets lögn som hem som leva och arbeta för samma ideal.

Kanske kan mitt arbete alltså behövas någonstans i världen. Och som jag villja ta min kritik i anspråk kunna göra det utan att frukta för allmänhetens ovilja.

När amerikansk medborgarskap nyländes mig emedan jag icke vill bära vapen kom en ny väg av väsentlig intresse i pressen. Bortåt 60 ledare klandrade domaren som ledade mig medborgarskap mot 100 som prisade honom därför. För närvarande arbetar jag på att komma i kontakt med Mr Ford så att jag måtte få låna Fredsexpeditionens arkiv för den bok jag vill skriva.

Blomsrande och kärnfrisk

Hon njuter av sport och friluftsliv

Sanatógen väcker kroppens krafter, stärker nerverna, ökar viljan och verksamhetsbegeret, varigenom de dagliga pliktorna gå som en lek.

Den ökning av styrke och nervkraft, som Sanatógen giver, är av största betydelse och viktig för välbefinnandet, särskilt du i

Förvarens tid

då många kvinnor känna sig trötta och utåt initiativ.

Sanatógens beständande, äggvittämning och glycerofosfat, skapa blod och muskler och uppbyggja nervsystemet utan att belasta kroppen med fettlöslidmedel.

I över 24,000 läkarutlåtanden erkännes Sanatógen som det bästa medlet vid alla svaghetstillstånd.

Bästa trötthet- o. utmattning o. använd styrke och nervstärkningsmedel

Sanatógen

som trakt skänder! Efter full välgör.

Pås på alla apotek samt i färg- och parf. affärer från Nr. 175. Önkas när man upplysningar så till till inlådd kupongen. A. B. Sanatógen, Kungsgatan 59, Stockholm 1. Tel. 1219.

Sänd mig gratis och franco: Sanatógenprov och broschyr.

Namn:
Titel:
Adress:

P. M. V. E. K.

HENRIK IBSEN

När en teater i Stockholm redan fört Ibsenminnet genom att spela Björnson, så har detta önkelsen sin lilla poäng. Det påminner om den tyske herre, som en gång trängde sig fram till Ibsen och med skälvarns rösa tackade honom för hans noveller: "Jag älskar dem. Jag stiger upp med Synnöve och lägger mig med Arne". Den tyske herrens kunnande värdig begripa, varför Ibsens senaste knut sig i ernde och förakt. I själva verket var Ibsen och Björnson frappanta motsatser: Ibsen en passiv livsbeaktare och ensam grubblare — Björnson en aktiv och intensiv medagerande i livet, alltså utvecklade ett övermått av stormande kraft. Björnsons väg går i sol och storm — Ibsens i skugga och stillhet. Även när Arans och rikedomens glans äntligen faller över honom. Ibsens natur väter mot nord, mot skuggan och kolden. Björnsons mot söder, mot sol och ljus och värme och livsöverflöd, och den saknar dock icke den nordiska vinterns språkande friskhet.

När Ibsen berättar om sin barn-dom, påminner det om Strindberg, som aldrig kunde glömma sin barndoms bitterhet och alltid på nytt måste känna minnens beska smak på tungan. Då Ibsen föddes i Skjen 1828 var hans far en rik man. Atta

är senare förlorade han sina pengar, och Henrik Ibsen kände, ehuru han var blott ett barn, huru atmosfären plögsigt förändrades. Man var fattig, d. v. s. föraktad, sedd över axeln, utsatt för vilka fördomajukelser som helst. Det är ett gripande drag, att Henrik Ibsen under skolan i en billig och dålig skola i Skjen brukade, när han hade en slant, betala sina kamrater, för att de icke skulle gå i sällskap med honom. Ensam ville han vara med sin bitterhet och sin skygga stolthet. Sexton år gammal kom Ibsen till Grimstad och tillbragte där 6 år som apotekarjunge — är av fattigdom och "usle kär, som kuer ändras stråben".

Bland hans dikter under denna tid finner man åtskilliga, som vittna om, att han började känna geniet i sig, och han skriver till system Hedvig, att han är fast besluten att söka nå det högsta och fullkomligaste. På nåtliga stunder skrev han dramat Catilina. När han hade fullbordat det, kände han sig som Strindberg efter Mäster Olof — han hade skrivit ut allt det som stormade och brann i hans själ, och han kunde icke tänka sig annat, än att alla människor skulle förtinna elden och stormen. Det blev icke så. Catilina trycktes på en väns beakostnad i 250 ex., varav 40 såldes.

De övriga realiserades som makulatur till en hökare och användes till omslagspapper för sill och strutar för snus.

För pengarna fingo Ibsen och hans vän Schulerud mat för några dagar. Catilina nedlag för Ibsen en bitter besvikelse liksom Mäster Olof, fuser för Strindberg. Det satte märke i den för livet. När man faller från ungdomsdromarnas svindlande höjd, får man lätt i re skador.

Med en synnerligen gäver kassa lämnade Ibsen 1850 Grimstad för att i Kristiania taga studentexamen och sedan försöka trycka en bana. Han bodde tillsammans med Ole Schulerud, och denne delade, så länge han kunde, med sig av sina pengar. När de ej hade pengar, gick de i alla fall ut vid middagstiden, för att man skulle tro, att de äto middag, och det de kommo hem, drucko de kaffe och äto litet bröd. Ibsen gick till Helbergs studentfäst i Kristiania. Där fanns den egendomligaste samlung unga män, som Norge den tiden hade att uppvisa, bl. a. Björnson, Ibsen, Vinje, Jonas Lie och Carberg. Björnson har i ett dikn tecknat åtskilliga av de intressanta typerna, och däribland skyttar Ibsens frappanta anskildde.

Ansipant och gäpigt med färve som råttor, oändligt självbak och kulört, oändligt självbak. Henrik Ibsen.

Under studietiden hos Heitberg

skrev Ibsen ett drama i Öhlenschlägersti, Kampehöjen. Det är misslyckat och har bl. a. ofta så långa repliker, att personerna måste lägga sig eller ta stöd, medan de tala. Detta svaga verk blev emellertid en framgång. Elden och upproret i Catilina hade man ej förstått, men fraserna i Kampehöjen hade det likgiltiga läthet att bli tolererade. Ibsen blev nu erbjuden plats som teaterledare i Bergen och fick där tillfälle att praktiskt studera dramatiska teknik. Här kommer också 1854 hans dramatiska genombrott med Fru Inger till Östråt, som märkligt välhåg och skärf före Gildet på Solhaug och Ole Liljekrans, vilka äro betylligt svagare. I Fru Inger skapar han för första gången ett stort drama, en väldig utsikt över norsk medeltid, med stolta kvinnor och djärva män och liv och düd och kärlek målat med djupa och starka färger, ett försäl till den medicellövdisjon, som Sigurd Underst i våra dagar framkallat och med väldig kraft återgivit i episk form. Det gick som vanligt — Fru Inger, det stora verket, vilken ingen trycka eller spela, men Gildet på Solhaug — det bneydliga och ofta ytliga blev ämstone i Bergen en stor framgång. I Bergen kom Ibsen att läsa en översättning av några isländska

resenor, och greps av hänförelse för de stora skärna personligheterna, där han mötte. De svarade mot något, som rörde sig inom honom. De passade till tolkar för den storm,

som brusade i hans själ, och han har i Haermændene på Helgeland givit dem gestalt. När han skrev detta drama, hade han i det verkliga livet träffat en människa, som i sin närmaste storskurenhet syntes honom påminna om ättersagornas karaktärer. Det var Susanne Thoresen, som han träffade i Bergen och som vid 19 års ålder djävt följde det kämpande geniet och blev hans hustru.

Sommaren 1857 lämnade Ibsen Bergen för att tillträda en teaterchefpost i Oslo. Utifrån en stämning av hat och hän mot det borgerliga och slentriantförgiftade Kristiania och i en lust att radikalt bryta sig loss, skrev Ibsen Kjerlighedens komedie. Betydelsen av detta omdiktade drama ligger i hävdandet av kärlekens idealitet och individens rätt att vara sig själv trots alla samhällsundlivets försök att stoppa alla i samma vängströja och förse alla med samma fabriksmärk. Det som utgives för kärlek, menar han, har ofta icke mycket mer med kärlek att göra än det exporterade uppståndetec teer har med förtäringården i Kina att göra. Det som utgives för äktenskap, har ofta icke det ringaste med äktenskapets verkliga uppgift att göra. Äktenskapet är för Ibsen en förening, där de båda kontrahenterna underståttja varandras utveckling till självständiga personligheter, frigörande alla de krafter, som ligger oförlost i människöjning. Ibsens egen hustru var en av de få, som på den tiden uppskattade Kar-

Kronan på verket

är K. F. S. smörblandade margarin, som innehåller minst 20 procent runmärkt mejerismör, vilket finnes anmärkt på varje paket.

ERINNINGAR FRÅN IBSENS DRAMER

Ur slutsenigen första akten av Klärlighetens Komedie

Falk:
Nej, det er sejt hvor to går frem i enighed
Vi vil af jegne mer til plethets kirke,
som led av trivialitetens menig.
Se, målet for personlighedens virke
er dog at så selvstændigt, sand og fri.
Det svigter ikke jeg og ikke De.
Et ælelvil i Deres årer banker.
De ejer varme ord for største tanken.
De vil ej tåle fornem snarligt lagt
om Deres hjerte, frit må det pulserer;
De fik ej stemme til at sekundere
i fællestokket efter vædtnets takt.

Svanhild:
Og tror De ikke sømmers gang
med syn har mærket og gjort barnen
trang.
Jeg vil bryde mine egne veje —
Falk:
I den stille tanke?

Svanhild:
Nej, i dåd.
Men så kom tanker med gode råd —
Falk:
Jeg ante længst, at Deres lod blev slig —
Jeg mindes gram, da forst jag jeg
så Dem,
hvor lidt De syntes mig de andre lig,
og hvor fast ingen øvedt at forstå Dem.
Om bordet såd det pynkelige lag,
hvor thes duftet — passieren surred,
mens frøener røddud og mens herrer
kurred,
lig tanne duer på en lunner dag.
Men Ibens og mens hans sag
blev tal av røddne mæst og matroner,
og lushigheden prier av unge koner,
mens De stod ensom, lig en fugl på tag.

Da nikked Deres moder over bordet:
"Drik, Svanhild, fœrend thes bliver kold!"
Og de drak thes ud, den lunkne, varme,
som den blev nydt af unge og af gamle.

Nej, det er, Svanhild; bagved Deres spot
der glitter tårer — O, jeg ser det godt.
Og jeg ser mer; er De i siset vand,
og ætses til et ler, hvis form ej huskes,
da skal af hver en tusenkunster fusket
med modellerkiver plump og dumt og rar.
Uder Heres gerning vædtnes plagieter,
den skaber Dem play — i eget billed;
den ændrer, lægger til, tra fra, forerter.
Og er De i sig på postamentet stille,
da j ubler den? Se u i en bunner dag.
Men skal De indigt d, da i v forintet!
Vær min i i Heres vrlige narmer,
De kommer tidnok i det gyldne bur,
I lad præ De i dem i det nye hjem;
men i v'er, her sprang min første livsvej
ud —
her skød mit ængertede forste skud;
her fik jeg vingens flugt; — hvis de ej
svigter,
jeg ved det, Svanhild — her, her blir
jeg digter!

lighets komedi. Hon, som kände
Ibسن här förstod, var han mättad-
de sinas slag, mot allt oblygt utstäl-
lande av känslor inom eller utom
äktenskapet, mot allt uppgående i
äktenskaps materia och triviala
sidor, så att äktenskapets höga upp-
lystade, sitt utveckla fullödiga person-
ligheter äventyrades. Ibsen hade i
grund och botten samma uppfattning
om äktenskapet som Nietzsche:
Nicht nur fort, sondern hin a u f
sollt ihr euch pflanzen, d. v. s. äk-
tenskap är icke blott forplantning
utan skapande av något högre än
oss själva, i oss själva eller i barnen.
I Kjerlighedens komedi här man-
tyliga preudier till Brandt. Falks
frihetsbegär för sin personlighetsut-
veckling, hans häftiga anfäll mot
samhällets lög, som ofta klädas i
sanningens glas och ram, mot små-
aktighet och halvhjet, hans hävdan-
de av livets ideella värden — allt är
förklungen till Brandt, liksom dikten
På videne, där skalden besjunger
hur han lämnar sitt lägländsligt för
att stiga upp på världens — frihe-
tens, klarhetens och ensamhetens
höjder med kall, klar luft, där lin-
erna är skarpa och klara som den
absoluta sanningen. Ett förspel till
Brandt är också i viss mening Kongse-
merner, som skrives i Kristiania
1863 under den sista tiden av den
bittrade perioden i Ibsens liv. Han
var förbitvad och förbittrad över
det mottagande, Kjerlighedens ko-
medie hade fått, han höll på att du-
dra under för ekonomiska bekymrer,
han frågade sig själva med stigande
ångest: Är verkigen dikten mitt

Svanhild:

O, hvorfor siger De mig dette nu?
Det var så smukt, når vi i frihed mødtes.
De skulde altid; skal da lykken støttes
af løftets ord, for ej at gå ist for!
Nu har De tal, og nu er alt forbi.

Nej, jeg har trægt på målet, sæt nu over,
min stolte Svanhild — hvil, De springer
ovover.

Vær kæk; vis De har mod at være fri!
Svanhild:
At være fri?

Falk:
Ja, det er netop frihed,
at gøre helved yddest i sit kald;
Og De, der sig blev af himlen viet
til vær for mig mod skønheds syndfadet!
Jeg må, som fuglen jeg blev opløst efter
mod vinden stæbt, skal jeg højden nå!
D er d den luftning, jeg kan vugges på;
Ved Dem får først min vingebkræfter.
Vær min, vær min, til De blir vædens
ej nå løver faldet, skilles vore veje.
Syng Deres sjælergedum i mig ind,
og jeg skal give digt for digt tilbage;
så kan De eides under lampekis,
men træet gnager, under kalk og klage.

Svanhild:
(løfter hovedet efter en kort taudshed,
ser fast på ham.)
Nu vil jeg sige Dem et alvorligt
til tak for frelsens hånd. De vilde rakt
mig.

De bragte for et billed, som har vakt mig
til klar forståelse på Deres "lugt fra jord".
De blev mig med falten, der så stærke m
o v inden, derom den skal højden nå,
i jeg v den vift, der har Dem mod det
blå —
foruden mig var maktiøs Deres evne
"Her Jummerligt! Hvor småt i et og all
ja laterligt, som selv til slut De and!"
Jeg så Dem, ej som falten, men som
draken,
som dikterede, dannet av papir,
hvis øget jeg g bløting er og blir,
mens seljgræssonen udgør hovedsaken.

Falk:
Sliq lad de magtelos for mig og had:
"Å, sæd tilvejs mig i vester og i øst!"
Å, lad mig leve glæde med mine kvad,
selv om det koster skænd af mor og
søster!"

Falk:
Ved Gud i himlen — ?
Svanhild:
Nej, ikke med ord,
til slig en bønserjeg er jeg for stor.
Men De, som fødtes til en åndens dåd,
De nøjes med en flugt mod skyens kyster
og hanger Deres ødtive i en træd;
som jeg kan slippe når og hvor jeg lystet!

Falk (ræskt):
Hvad skriver vi idag?
Svanhild:
Se, det er smukt;
Iad denne dag en mærkedag Dem være;

lad farten gå for egne vingens flugt,
så får det enten briste eller bæse.
Papirets digtning højer pulen til,
og kun den levende er livets eje —

Ur Brandt sluttet av andra akten

Stærke drømme, fagre drømme,
som i flok som vilde svaner
løfted mig på brede vinger —
Brandt:
Alt lå lokkende og rigt —
men det hele var et sigt
kun et videns glimmersyn,
hald i solhelt, hald i lyn —
Nu jeg står, hvor grædet kvælder
længre føredt dagen holder —
så imellem ord og sund,
udeklængd fra verdensrimlen —
med en strime kun af himlen —
men jeg står på h j e m e t s grund.
Sungen er mit sønsgadstid,
af må vingehetsen sadles;
men jeg ser et større mål,
end en dyst med viddestal —
sliedt dagværk, yrkets pilg,
skal til søndagsgerning adles.

Grat jeg ser at fejl jeg tolked
frensens helobed for folket.
Inten bramfuld stovrækshandling
løfter slægten til forvandling;
vækkelisen af rige verner
bøder ej des sjælervener.
Det er i l i j e n, som det gælder!
Viljen fritløs eller fælder,
viljen, hel, i alt det adprede,
til det tunge som de lette —
(vænder sig indover byden, hvor efter
skygerne begynder falde.)
Kim da, mænd som vandrer sløve
i min hjembygdes luke lade;
sjel mod sjæl i tommandale
vil vor luftingværk vi prøve,
halvhed, fædte, lodgen døve,
uækte viljens unge løve.

Hånd om halken, som om sværdet,
enes kan med mandeværdet;
et er målet — det at blive
tavler, hverqd, Gud kan skrive.

Slutsenen i Samfundets Støtter

Skihøjsgygs Aune: Hvorledes? Skibet
sejler ikke iaften.
Konul Bernick: Det seljer heller ikke
imorgen; jeg gav dem for knap friat.
Det må se grundigere efter.

Skihøjsgygs Aune: Skal sse, her kon-
sul — og det med de nye maskiner!
Konul Bernick: Så skal det være.
Men grundigt og nørligt. Her er mangt hos os,
som trænger til en grundig og nørlig re-
paratio. N, godnat, Aune!

Fru Bernick: Nu er de alle borte.
Konul Bernick: Og vi er alene. Mit
navn lyser ikke i ildskrift længer, alle lys
er slukket i vinduerne.

Frøken Hessel: Vilde du ønske dem
tilsted? **Konul Bernick:** Ikke for nogen pris i
verden. Hvor har jeg været henne! I
vil fortædres, når i for vide det. Nu er

mat år forlrigt til det religiøse områ-
det, har det dock kommit mera av
profesit storhet over det. Men det
viktigste år, at dramet förkunnar
viljans helhet och allvar och kalltes
helgd och storhet. Viljan är det avgör-
ande i personligheten. "Att de ju kan
kan, dig visst, förärlas, men aldrig
art du icke vill." Viljan skall spännas
hårt som en båg, för att handling-
ens pil må stiga högt. Den som blott
sätter sig små krav, o lätt nämnda mål
före, hans personlighet får aldrig
någon kraft. Litsom Kierkegaard
fördrar Ibsen människans hänförelsen,
som skall bära lidelsen bägre och
högt uttåla utbrister: "Å, om jag
finde en trofasthet, som bestod värd
prov, en hänförelse, som bar allt,
en tro, som försatte berg, om jag
förnam en tanke som förmedla sly-
brygan mellan det ädliga och det
oändliga och det oändliga!" Det är
den starka personligheten, äsk-
värdet, som går mot vinden. Som
Ibsen vetat skilla i Brandt. Han
högt uttåla utbrister: "Å, om jag
finde en starka sentera, dels därifrån
av hans läggning och leverfaren-
heter satt sin prägel på vserket, dels
därifrån att han ville prova honom i de
situationer, som voro aktuella för
honom själv. Det gällde ända för
honom själv vid denna tidpunkt, om
han skulle kunna offra allt för kal-
let. Christoffer Bruun, som kände
honom väl, utbrister: "Det är han själv,
hans egna lidanden och strider genom
samt och nöd för att nå fram till dik-
taren; hans egen insats — allt eller
inget — som står stoffet i Brandt." Dramats väl-

BREV nr 13

SVENSKA PATENTBYRÅN
NORMMALMSTORG 18, STOCKHOLM

Utlagat patent och varumärke, utför erforderliga ritningar och patenthandlingar. Granskning och besvarar anmärkningar mot redan sökta patent. Lämnar råd och anvisningar för patentansökningar. Billiga arvoden. Rekommendera breven.

det som jag var kommen till sags och
samlig efter en förgiftelse. Men jag föler
det — jag kan bli ve og sund igen.
O, kom närme, — uttære omkring mig!
Kom, Betty! Kom, Olaf, min gut! Og
du, Marta, — Jeg har ikke set dig i alle
dise år, synes jeg.

Frøken Hessel: Nej, det tror jeg gerne.
Jert samfund er et samfund af pebersvæ-
sjele; i ser ikke kvinder.

Frøken Bernick: Hvor himlen klærer!
Hvor det lyser over havet "Palmetræet"!
Har lykken med sig.

Konul Bernick: Og lykken ombord.
Fru Bernick: Og vi i har en lang
skoleliv ædehjad i vente; jeg mest.
Men led den komme slut Jer blot set om
mig. I trofaste sandte kvinder. Det har
jeg også lært i disse dage, det er i kvin-
der, som er samfundets støtter.

Frøken Hessel: Da har du lært en skro-
belig viden, svoger, (løgger håndens
vægtigt på hans skulder.) Nej, du, sand-
hedens og friheds ånd, — d e t er sam-
fundets støtter.

har vi ligget og ventet; —
vi blev aldrig hentes.
Gidt i din strube!
Peer Gynt:
Gidt i dig dit dumme stev!
Fik jeg tid til vems og væv? (synder
dnævner.)

Daggårder (dryszer fra grenene.)
Vi er tørre,
du er blev faldte.
Ibrød som årer,
kuede vi smelte.
Nu sidder brodden
i bringen lodden;
sliet er lukket;
vort magt er slukket.

Peer Gynt:
(griber sig sammen som i ångst og går
dybere ind i tagene; stillt en stund; da
skriger han.)
Er der ingen, ingen i hele vrirnen —!
ingen i afrunden, ingen i himlen —!
(kommer frem længere ned, kaster sin
hat på vejen og river sig i håret. Efter-
hånden falder der stilhed over ham.)

Ur sista akten av Peer Gynt

(Nat. — Furumo. En skogbrand har
hærjet. Hvide åger stas och her over skog-
bunden. Peer Gynt löber over moen.)

Peer Gynt:
Aske, skodder, støv for vinden,
her er nok at bygge af!
Stank och rådenkap for inden;
alt thob en kaldt grav.
Digt og dröm og dödfodt viden
løgger fod om pyramiden;
over den skal været højne
sig med trapperin af lögne.
Flugt for alv, sig for anger,
som er skilt på toppen prænger.
Fylder dombsaunen med stas:
Petrus, Gynatus, Caesar fecit!
(lyter.)

Hvad for grad af bærnerøst?
Grüd, men halvt på vej til sang —
Og for foden triler næser — (sparer).
væk! I godt stille træng!
Kosterne (på jorden):
Vi er tanker;
du skule tænkt os; —
pudselanker, støv for vinden,
du skule skænt os!

Peer Gynt:
Fåfæng var dog ej jer fødsel; —
læng Jer stilt og tjen til gödel.
Sunning i luften.
Vi er sange;
du skule sangt os!

Tusende gange
har du kaget og tvunget os.
I din hjertebrugs

Så usigelig fattig kan — sjæl da gå
tilbage til lænet i det gløede grå.
Du dejlige jord, du ives vrod,
af jeg træmpet did gras til ingen nytte.
Du dejlige sol, du har sliset med
dine lysende stemk i — folketommet hytte.
Der sat ingen derinde at varme og
stemme; —
ejeren, siger de, var aldrig hjemme.
Dejlige sol og dejlige jord,
I var dumme, at i har og lyste for min
mor.

**Sjukvård-
och
Förbandsartiklar**
Kirurgiska Gummivor, Bandager alla slag, Elektriska Hörsel-
apparater, Induktionsapparater,
Åderbräcksstrumpor, Bräckband,
Ryghkällare, Grossesskrosetter och
Götblå, Bröstbindlar, Lungskydd,
Skötknappar, Ligeblyder, Dambli-
dor, Barnavårdsartiklar alla slag
m. m. Bestik eller tillverkis vi.
Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special
Vesterilngatan 66
(Inngång i Passagen)
Birger Jarlingatan 9
STOCKHOLM

man överallt ekot av Brands röst —
i Mäster Olofs lidelsefulla förkunnelse
såväl som i mindre märkliga
verk. Ofta är efterbildningen lovligt
närgående som i Ann Charlott
Edgers Lefflers novell Tivertel.
I tidningar, tidskrifter, böcker, och
samtal blev den ett stände strids-
ämne, med ett ord en ändlig faktor
av största betydelse, som naturligt-
vis har hela sin inre kraft kvar, även
om de Ibsenska slagorden icke längre
är moderna.

Frågningen med Brand gav Ibsen
luft under vingarna. Intet av
hans verk är så färgrikt, så festligt
fantastiskt som Peer Gynt. Det
skets 1867, huvudsakligen som ut-
ställning på Ischia utanför Italiens
kust, i glödande smormorall och i en
omgivning av sköndhet. Per Gynt
hör till det djupa och outhärliga ven-
kern. Ur sanpsålet av den skän-
kande fantasieliken och det gripande
allvarne luda öppnhörigt ord, som
skaka själen i dess innersta. Att
vara sig själv är att döda sig själv,
säger knappstöparen med en paro-
dus, vars innebörd är, att endast den
som förnädd döda sin självslikhet, sitt
uppgående i egna njutningar, sin
bekväma passivitet, och sitt fega,
förjulgna undvikande av personlig-
hetens hårda prov, endast den skall
överleva honom vara sig själv. Ur
kamp och lidanden skall hans honom
spira det verkliga iaget, som ej flyr
pönvningar och bördor, offer och an-
svar, och som växer och hårdas egen
som kampen, till dess viljan får sin
kraft, som likt en spänd ågstrång
i Sveriges 70-80-talitteratur hör

En annons

TIDEN AVARVET träffar den publik Ni söker. Annonsera i vår tidning.

Lördagen den 17 mars 1928 — Nr 11

Över en knivsegg

Fortf. fr. sid. 1.)

gar: Vi måste ytterligare fullkomna krigets fördelso- och skyddsmedel. och: vi måste utrota båda delarna.

För den som är intresserad av utgången av denna strid är det nyttigt att ta del av och iakttaga den reaktion major Bratt kommit åstad. Den torde väl vara typisk för hur nutida människa av olika uppfattning reagerar inför framläggandet av fakta.

Major Bratts framträdande är sig ett tidens tecken. Han har brutit sig ut i den militära tankevärlden och ser med en nykter, fördomsfri människas syn och en invigd militärisk sakskänsla på vad som sker.

Att parallellt till honom är docenten Axel Höjer som från medicinska utgångspunkt kommit till enahanda uppfattning om krigets nya skepnad och dragit samma slutsatser: det är nödvändigt att lägga bort kriget alldeles. Våra läsare kunna själva ta del av Major Bratts synpunkter liksom av docenten Höjers och konstatera att de äro de samma som tidningen med monoman envishet upprepat sedan 1923.

Men major Bratt är icke i den position att han kan ostraffat få hålla på med sin upplysningsverksamhet. Han måste offra sin karriär och låta hånden gläpfras från våra kamrater. Han måste utgård att kallas fredsfrälst och att han med alla sina utländska auktoriteter förklarar ingenting begripta. (Aftonbladet den 12 mars.)

Detta raseri är inte att undra på, ty redan har Bratts artiklar förräckt tidningar som Dagens Nyheter

Anden är karrig och naturen är osäm. Det är dyrt att bøde med livet för sin födel.

Jag vil upp, häd, på den brutnade tiden; jag vil endu engang se solen rinda, stråre mig över på det lovande land, se på fröneden på mig kvævet; de kan skriva derover; her er ingen begravet!"

og bæfeter, — siden —! Lad det gå, som det kan.

Kärlslö (tynger på skogstien): Velignede morgen, da Gudsriget ringer, da Gudens riget som flammende stål! Fra Jorden mot borgen nu avtingen slunget på Gudsrigets tungebl.

och högt.

Vårn 1868 flyttade Ibsen från Italien till Tyskland. I Dresden skrev han De unges förbund, ett satiriskt lustspel med något av tysk ölbergerlighet över sig. Dess en smula chargerade teckning av Ibsens specielle strykpjoke, den politiske frasmakern, som döljer sitt hjärtas ræhet och sin hänsynslösa stjernbrunt under blomstrandene, fraser och religiösa bløstæit, gav liv og hov till våldsamma ångrepp mot Ibsen. Han tog det lugnt. Han bodde i Dresden och sedan i München och var alltså utom skottlinjen. Hans umgänge var hustrun och sønnen Sigurd, varjante hustruns søster Marie Thoresen, till hvilken dikten. En vandfælle är skreven, stod honom nära. Annars drog han sig mest för sig sjælv og levde sammen med sine diktade figurer. Under den øndligt længe påklædningen på morgonen pratade han med dem. På hans promenerer vore de med, og nær han sad på kafèet og iakttog människorna, samlade han drag til dem. De venner, han då og då talade med, kommo honom ej mykter nära. Men med sine diktade människor levde han helt og fullt sammen i en koncentration, som knapt någon annan diktaer. I första utkastet kände han dem så, som om han hade mött dem på en resa, säger han. I andra utkastet hade han

och Socialdemokraten till vittgående slutsatser.

"Krig mot kriget", säger Socialdemokraternas huvudredaktör, "blir i ett sådant läge den heligaste bland människopjekt. Skola alla vänta på alla i avrättningsfrågan så kommer aldrig någon avrättning till stånd. Var och en får ta sin risk och sitt ansvar. Varje nation får göra vad på den ankommer för att driva militarismen tillbaka."

Och Dagens Nyheter i en ledare: "Antingen är försvaret möjligt, och då måste försvarsväsendet i grund omläggas — Eller också är kriget löslöst endast ömsesidigt förstörrelse, och då måste börjas ett krig mot kriget utan alla akord, hänsyn och halvsvärer."

Dessa yttranden äro märkliga, icke minst därför att de komma så kort före valet. Om det finns någon logik och någon vilja till handling bakom orden, vilket man icke har anledning betivka, måste de påverka valkampanjen, kanske valresultatet, kanske Sveriges ställning till framtiden stora problem.

Så ter sig alltså upplysningens verkan på hjärnor som icke är fördomar eller intressen förhindras att ta skäl och dra slutsatser. Försvärningarna ha en annan och svårare ställning. Deras artiklar bära spår av vanda. Det moderna kriget är förödande, därför bör vi i tid rusta oss till försvaret. Men det moderna kriget är i sig så förödande att det inte lönar sig att rusta sig till försvaret. Det finns redan effektiva skyddsmedel mot moderna vapen. Det finns visserligen inte än men komma säkert att uppfinnas. Vi vilja undvika krig, därför skola vi rusta oss. Det blir säkert krig, därför måste vi rusta oss. När vi rusta är det ett värn för freden, när andra rusta, är det ett hot mot freden. Allt har sagts utom ett: det försvår vi ha är modernt och tillräckligt för våra behov. Det har ingen i detta sammanhang vågat säga.

Man har en stark känsla av att major Bratt underkännes inte för sina åsikter om modern krigföring utan för de slutsatser han drar ut dem. Annars skulle väl Röda kor-

set också överhållas med gläpors liksom Föreningen för Stockholms fasta försvar, som skänker huvudsatens varningsinsirer på det att vi vid luftanfallet måste hinna lå ner under jorden. Och vilka klåpare måste icke Nationernas förbunds rapportörer om det kommande kemiska kriget ha varit.

Vi se alltså här en bild i smält av vad upplysningen om det moderna kriget utlöser för verkan. Det är givet att upplysningen har stora chanser att bringa oss till förnuft och att motsidan har många chanser att hålla oss kvar i dårskap. Man kan alltid blanda bort korten för den som inte vet vad han vill och vad han tror.

Det är sant, att de som under dessa år av experimenterande givit kriget dess nya djävulska gestalt, mot sin vilja kunna bli ett medel till vår räddning. Men skall människligheten gå över en knivsegg till en ny framtid av arbete och utveckling, då tror jag för min del att något annat än fruktan måste till. Så vi på ståndpunkten, att om vi utslükter att klara oss i ett krig, så ska vi rusta, ha vi inga utsükter, ska vi låta bli, då äro vi byte för experter av olika vilja och därför olika mening.

Vi måste därför gå emot kriget såsom ett brott, ett lån mot förnuftet, en synd mot livet, en synd mot den helige ande. När de bästa människorna de kall, fantasi och ljup ansvarskänsla, kasta in sin personliga handling och sina liv i kriget mot kriget sker det icke med livrädsla som motiv. Och till något högre hos människorna måste de också vädja, än till fruktan för döden. Vi måste se något bättre framför oss än en fortsättnng på denna tillvaro med allas krig mot alla, djupa klyftor och djupa orättvisor, stora fattigdom och andlöst jakt mot döden.

Vilken djup trötthet måste det inte finnas hos massorna i Europa som låtit några få cyniker leda våra öden under dessa efterkrigsår! De äro för trötta att ens vara riktigt rädda.

Det måste till och förtröstan, eld och vilja till för att förvandla en väge obestämd avsmak mot kriget till handling, till opposition mot dem som ha makten, till krigstjänstvägn, till anslagsvägn.

Så mycket mer som det ju inte går för dem som viga sina liv för fre-

Mötesplatsen

Skåneförbundet av P. K. R.

Hade den 11 mars ärmötet i Primararebjöllet i Kristianstad under ordförande ledning av fru Elsa Nordlund, Kristianstad, Års- och revisionsberättelserna föredrago och ansvarsfråget beviljades.

Till förbundets ordförande valdes fru Elsa Nordlund. Övriga styrelseledamöter blevo E. o. hovrättsnotarien Elisabeth Nilsson, Malmö, fil. mag. Hulda Lundh, Väst, fru Maria Benediktsson, Helsingborg, fru Anna Jönsson, Lund, lärarinnan fru Hilmar Persson, Kristianstad. Suppleanter blevo fru Louise af Ekenstam, Lomma, fru Emilia Jönsson, Fridhill, rektor Annet Weibull, Landskrona, fru Ellen Florida Holm, Trälångby. Till ledamöter i centralstyrelsen valdes fru Elsa Nordlund, E. o. hovrättsnotarien Elisabeth Nilsson och fil. mag. Hulda Lundh. Suppleanter blevo rektor Annet Weibull och fru Ellen Mecklen, Kristianstad, fru Anna Jönsson, Lund, fru Sina Persson, Malmö, fru Lisa I. Jungberg, Trälångby och fru Agnes Stenberg, Helsingborg.

Till revisorer valdes fru Sina Persson, Malmö och fru Anna Lundberg, Lund, till revisorsuppleanter fru Signe Fredholm, Malmö.

Årsmötet beslut at utlysa ett stipendium för Medborgarskolan i Fogelstad till årslön belögt. Sökandena skola vara bosatta i Skåne. Vidare belögt att årliga föredragshaltare i aktuellt frågor och uppdrag å styrelsen att träffa överenskommelser med föredragshållarna.

Med anledning av den stora förlust som Riksförbundet lidt sedan skåneförbundets sista årsmöte uttalade fru Elsa Nordlund några tackord till nämnsord för fru Wickelsdotter som insats i arbetet för de lidbara iderna och belönade att Skånes frisländska kvinnor alltid kunna att bevara fru Wickelsdotterns minne i vördnad och tacksamhet.

Till fru Elsa Alkman, som med detta år lämnat skåneförbundet styrelse genom sin avflyttning till Norrköping avsändes ett telegram med tack för värdefull insats i förbundets arbete.

den att stanna vid olika former av vägnar. De drivas till att söka göra en insats i det upbyggande arbetet till att skapa ett nytt försvar.

Här skulle man kunna tala en hel del om Intern. kvinnoförbundets gränsförsvarsarbetet. Men för att ta ett aktuellt exempel: Se på de tappra schweizarna, ytterligt sparsamma och vägnare, som varit inne övbrutet! Ni mobilisera de en liten armé för oavändigt tjänst åt ett

Frisländska kvinnans ställning inför valet i Åhus och V. U. s försäg diskuterades i ängde och glände. Efter mötet slut tillaga gemensam middag. Kl. 5.00 höll fru Ellen Alkman F. A. m. m. Fogelstad. Infor en synnerligen talrik föredrag om "arbetelösa skolor och outnyttjade tillgångar". Föredraget följdes helta tiden med intensiv uppmärksamhet och belönades med ihällande applåder. Vid utgången så "någon "det var som om Jorden själv talar". Jag tror, att i det uttrycket jag, att frågan hade blivit framlagd för oss i all sin storhet, allvar och oförnekbarhet. Något som vil väl kan uppskatta, men aldrig komma ifrå.

E. N.

Blekinge länsförbund av P. K. R.

höll söndagen den 4 mars årsmötet i Ronneby under ledning av fru de olika lokalavdelningarna. Ordfr., fru Ebba Holgersson, påmände i alle hänsynsfrämmande om den förlust F. K. R. gjort genom fru Anna Bugge-Wickells bortgång.

Sedan års- och revisionsberättelserna uppläst och godkänd samt väl utskott, skett av ordfr., arbetsutskott och övriga funktionärer, vidtog dagens huvudsakliga förhandlingar: diskussion över U. s. a. cirklar. Diskussioner blevo både jäg och livlig. Ansvarskärheten av att icke nykterhetsfrågan ärens beredd plats på programmet framhölls av de närvarande, icke någon smärre tillägg till ett par punkterna. I fövrigt godkändes enligt följande punkterna.

Efter gemensam middag avslöts årsmötet med några allvarsor av ordfr. om tidens politiska läge. Mötet, som var ett av de mera stilla, ett verkligt arbetsmöte utan tyvärr festvitas, var betydelsefullt och givande genom den starka tro på hödvändigheten av iderens fashällande i det politiska livet, är vilken de närvarande gävo uttryk.

grannfolk i nöd. Genom att väga denna invasion övert ett grannlands gränser ha de visar sig vara värdiga arvtogare av det folk som grundade Röda korsot. Mitt i denna hemiska diskussion om man skall kunna försöka Europas 600 millioner med gasmasker och gasstrygk bostäder gå de ut med ett sprängämne, mot vilket ännu inter skydd uppfunnits: kärleken.

När Ni behöver Vichy- och Sodavatten Ring då Koop. Mineralvattenfabr. Thor TEL SÖDER 156 11 & SÖDER 336 11 Hemsändes direkt efter order

SAPONARIAS Flytande Silber det MODERNA Silverpolermedel, försilvrat Ederit silfna bordssilver samt föremål av koppar, mässing, brons m. m. Putsa, polera och konservera Ederit gamla silfver. Pris pr flaska 3.50. Liten fl. 1.25. Finnes i förtg. handläger, järn- och specialaffärer m. fl. Partiler: GYLLING & Co. Regeringsg. 12, Solna. N. 196 76

kommit dem så pass nära, som om han tillbragt ett par månader tillsammans med dem. Vid tredje genombertingen var han så förtrogen med dem, som om han levat ett helt liv med dem — sett dem rodna, blekta, skävla, fått dem till att blot-tasig i obekavde ögonblick, sett huru en utkastad tanke bitit sig fast i deras sinnen — eller en känsla brett ut sig i deras själ.

Till det yttre alltså Ibsen från denna tid en mask av aristokratisk förnämlighet. Han tog mest så många ordnar, att han vid högtidliga tillfällen såg ut som en välbehändig julgran, och var ytterst soignerad. Det är ju ganska naturligt, att han, som en gång varit så fattig, att han måst uppåra från sin klådelösa o. d., nu ville visa, att man ej längre kunde trampa på dem, som Europas monarkert och främste män tvålade om att hylla.

och av drömmen om det "tredje riket". Det var Ibsens intryck av sin egen samtid som ett kaos, ur vilket något nytt och bättre måste framgå, som framkallade denna dröm om det tredje riket. Redan 1864, då Ibsen tyckte, att så mycket störste samman för honom, hade han väntat en världsrevolution, som skulle sopa bort det närvarande och bana väg för något nytt. Så kom fransk-tyska kriget 1870—71 och kommunerna uppgror. Ibsen hoppades på nytt, att nu skulle en ny värld gå fram utur kaos, en värld, där frihet under ansvar skulle ersätta föråldrade moralbegrepp. Hans drömmar ha hittills icke i någon anmärkningsvärd grad gått i uppfyllelse. Vi ha haft ett större kaos och ett häftigare andligt jordbävning åtgångom å Ibsens generation, och optimismen som Wells ha karakteriserat världskriget som "den flammande födselen av något nytt", men ännu ser man det nya blott som trevande ansatser. Betydelelsen av dramet ligger kanske främst där, att Ibsen under många års genomträngande av två skilda livsåskådningar fick tillfälle att pröva, samtigheten av sin egen moraliska skickning. Djupare och djupare borrade han in mot sig själv med frågan: är jag sann? och hårdare och hårdare borrade han på varje punkt i samhällslivet, där han fann lögn och hyckleri. (Forts)